

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea II*: Iulian Netter Comărnescu cu Ministerul public.

Carlea de apel din București, secțiunea IV: Catherina Oteteleşanu și alții cu G. Mănculescu.

Trlbunulul Ilfov, secțiunea IV: Societatea „Astra-Română” cu Ministerul de Industrie și Ministerul de Finanțe.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 20 Septembrie 1913

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Iulian Netter Comărnescu cu Ministerul public

ACTE JUDECĂTOREȘTI. — INSTANȚE MILITARE. — RECURS ÎN CASAȚIE. — ADMISIBILITATE.

REZERVIȘTI. — JURISDICȚIE MILITARĂ. — INSULTA SUPERIORULUI. — ART. 55 ȘI 247 C. JUST. MILIT.

MANDAT DE ARESTARE. — PARCHET MILITAR. — REZERVIST. — BECURS ÎN CASAȚIE. — NEADMISIBILITATE.

1° Dispoziția art. 31, No. 2 din legea Curței de casație fiind generală și nefăcând nici o distincțiune, ea se aplică hotărârilor nedesăvârșite sau actelor judecătorești, care ar cuprinde un exces de putere sau ar fi date fără competență, fie ele emanate dela orice instanță, adică atât dela instanțele civile cât și dela instanțele militare.

2° In conformitate cu art. 55 din codul justiției militare, rezerviștii sunt justițiabili de tribunalele militare ori de câte ori aduc insultă șe-

flor erarhici, fie din cauza serviciului fie afară de serviciu.

Prin urmare, faptul imputat unui rezervist că prin cuvinte insultătoare a criticat actele săvârșite de superiorii lui, în timpul când se afla sub comanda lor, fiind prevăzut de art. 53 și pedepsit de art. 247 c. just. militare, este de competența tribunalelor militare, singure în drept de a judeca și de a aplica pedepse militare.

3° Este inadmisibil recursul făcut de un justițiabil militar în contra unui act de urmărire emanat dela parchetul militar pentru fapte prevăzute de codul de justiție militară, această măsură de urmărire nefiind supusă controlului Curței de casație.

No. 1921. — Respins recursul făcut de Iulian Netter Comărnescu, contra mandatului de arestare emis contra sa în Septembrie 1913, de către raportorul consiliului de război al corpului II de armată.

S'au ascultat: d-l procuror-general Sc. Popescu, care cere a se declara neadmisibil recursul de față, pe motiv că, conform art. 31 lit. C. al. 1 din legea Curței de casație, nu pot fi atacate cu recurs decât hotărârile definitive, iar nu și actele de instrucție ale parchetelor militare; d-l avocat Poni în combaterea acestui incident.

Curtea deliberând,

Asupra cererei d-lui procuror-general de a se declara inadmisibil recursul.

Având în vedere art. 31 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Considerând că ocupându-se în partea I-a a acestui articol de recursul în contra hotărârilor desăvârșite, legiuitorul sub litera C, încuviințează recursul în contra desăvârșitelor hotărâri pronunțate de tribunalele militare numai : 1) pentru cauză de necompetință sau abuz de putere, când se va fi dat contra unui individ ce nu este militar nici asimilat prin a sa funcțiune de lege cu militarii ; 2) când vor fi atacate de guvern după copriinderea art. 36 din legea organică a Curței, în care caz militarul condamnat se poate folosi de cererea în cașățiune formată de guvern, iar în partea II-a, sub No. 2, stabilește că se poate face recurs și în contra hotărârilor nedesăvârșite sau actelor judecătorești de orice instanță cari ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență ;

Considerând că această dispozițiune a citatului art. 31 fiind generală și nefăcând nici o distincțiune, ea se aplică cum zice textul ei : hotărârilor nedesăvârșite sau actelor judecătorești de orice instanță, adică atât celor emanate dela instanțele civile, cât și celor emanate dela instanțele militare ;

Că, în adevăr, nu se vede motivul legislativ, nici se justifică în rațiune pentru ce această dispozițiune s'ar referi numai la instanțele civile, și nu s'ar aplica și hotărârilor nedesăvârșite sau actelor instanțelor militare, cari ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență ;

Considerând că, acordând un asemenea drept părților, legiuitorul a voit ca atunci când interesul general al societății este atins să se poată desființa cât mai repede hotărârile date și actele făcute cu exces de putere, spre a se evita părților daune, fie morale fie materiale, adeseaori ireparabile, ce ar suferi dacă ar fi nevoite să aștepte până la pronunțarea hotărârii definitive ;

Că acest motiv hotărâtor, în materie, se justifică deopotrivă, atât pentru cei aflați înaintea instanțelor civile, cât și pentru cei traduși înaintea jurisdicțiunii militare ;

Că, prin urmare, recursul așa cum este introdus și formulat de Iulian Netter Comarnescu, se găsește regulat introdus pe baza art. 31, No. 2 din legea organică a acestei Inalte Curți.

Pentru aceste motive, respinge cererea d-lui procuror-general de a se declara neadmisibil recursul.

S'au ascultat d. avocat Poni în desvoltarea motivelor de casare, și d. procuror-general Sc. Popescu, în concluziuni pentru admiterea recursului.

Curtea deliberând,

Asupra recursului format de Iulian Netter Comarnescu în contra mandatului de arestare emis contra sa de către raportorul consiliului de războiu al corpului II de armată în Septembrie 1913 ;

Având în vedere motivele de recurs invocate de recurent, astfel formulate :

I. «Atât instruirea afacerii pentru care sânt acuzat cât și depunerea mea s'a făcut de o instanță necompetente, de oarece fapta de care sânt acuzat nu intră în prevederile art. 211, 214, 216 și 217 c. j. m. așa ca să fiu justițiabil de instanțele militare, conform art. 53 din c. j. m. urmează dar ca măsura luată contra mea să fie casată fără trimitere ca una ce a fost luată de o instanță necompetentă.

II. «Violarea art. 24 din Constituție și ca atare necompetența tribunalelor militare, de oarece delictul ce mi se impută fiind comis prin mijlocul presei constituie un delict de presă și ca atare justițiabil de Curtea cu juri, legile militare, în specie art. 217 c. j. m., ne putând deroga dela dispozițiile precise ale Constituției și deci numai prin un vădit exces de putere am fost instruit și arestat de către instanțele militare».

Având în vedere desvoltările făcute în instanță de către reprezentantul recurentului și concluziunile ministerului public ;

Având în vedere că, din dezbaterile ce au avut loc înaintea acestei Inalte Curți, rezultă că recurentul Iulian Netter Comarnescu, în calitate de caporal rezervist, a fost mobilizat în luna Iunie, anul curent, și încorporat în regimentul Mihai Viteazu No. 6 ; că, a luat parte la toate operațiunile militare ale acestui regiment, trecând Danărea în Bulgaria ; că, în urma tratatului de pace din București, regimentul respectiv întorcându-se în țară, recurentul a fost demobilizat în ziua de 22 August 1913 ; că, la două zile după demobilizare, acest recurent publică în ziarul „Seara“ No. 1295 din 24 August, un articol în care face o aspră critică unora din superiorii lui din acest regiment, în termeni violenți și expresiuni ocărtoare ; că, parchetul militar găsiind că cele scrise de caporalul rezervist au trecut peste margiunile unei critici obiective și că termenii întrebunțați constituiesc adevărate insulte adresate șefilor erarhici, deschide acțiune publică în contra recurentului, în temeiul art. 217 c. j. m. și emite un mandat de

depunere, în virtutea căruia prevenitul este arestat;

Având în vedere că recurentul, prin recursul formulat, cere anularea mandatului de arestare și a întregii urmăriri îndreptate în contra sa, pentru exces de putere și incompetență;

Având în vedere că recurentul nu contestă paternitatea articolului incriminat, dar susține că în momentul când a apărut acest articol, nu era militar, fiind deja demobilizat și că, în tot cazul, infracțiunea ce i se pune în sarcină, s'a comis prin presă; că, potrivit art. 24 din Constituțiune, delictele de presă sânt justițiabile de Curțile cu jurați, fie că delicuentul ar fi un civil, fie că ar fi militar;

Având în vedere art. 52, 74, 75, 217 c. j. m. și art. 31 din legea Curței de casațiune litera c al. I.;

Considerând că, înainte de a examina valoarea juridică a mijloacelor de casare invocate de recurent, această Inaltă Curte este ținută de a stabili, în prealabil, dacă intră în competența sa anularea, după cererea justițiabililor militari, a hotărârilor pronunțate și actelor făcute de cosiliile de război sau de consiliile de revizie și, pe cale de consecință, să anuleze actele de instrucțiune sau de urmărire începute de parchetele militare spre a descoperi infracțiunile imputate justițiabililor militari și a pune pe delicvenți sub mâna justiției;

Considerând că art. 74 din codul de justiție militară, declară formal că justițiabilii de tribunalele militare nu pot avea recurs la Inalta Curte de casațiune în contra hotărârilor consiliilor de război sau a consiliilor de revizie, oricare ar fi motivele pe cari s'ar întemeia asemenea recursuri;

Că, acest principiu este absolut; că, legiuitorul codului de justiție militară nu derogă dela dânsul decât numai în cazul când tribunalele militare, prin exces de putere sau incompetență, și-ar fi însușit dreptul de a judeca și pedepsi și alte persoane cari după codul de justiție militară nu ar fi justițiabile de tribunalele militare; că, această excepțiune este înscrisă în articolul 75 din c. j. m.;

Considerând că, legiuitorul organizării Inaltei Curți de casațiune ținând seamă de principiile înscrise în art. 74 și 75 c. j. m. proclamă din nou neadmisibilitatea recursurilor în contra hătărârilor tribunalelor militare, de oarece, prin art. 31 litera c al. I nu recunoaște dreptul de recurs în contra hotărâri-

lor acestor tribunale speciale, decât persoanelor ce după legile militare nu erau justițiabile de acele tribunale;

Considerând că, excepțiunile fiind de drept strict nu se pot întinde și la alte cazuri ce nu ar intra în prevederile art. 75 c. j. m. și art. 31 lit. c al. 1 din legea organică a Curței de casație;

Că, dar, toată cestiunea se reduce la aceea de a se ști dacă recurentul, pentru faptul pentru care este urmărit este justițiabil de tribunalele militare;

Considerând că, în specie, este constant că recurentul în momentul comiterii infracțiunii ce i se impută era rezervist; că, în conformitate cu art. 55 c. j. m., rezerviștii sânt justițiabili de tribunalele militare ori de câte ori aduc insulte șefilor erarhici, fie din cauza serviciului fie în afară de serviciu; că, din citarea articolului incriminat reese că recurentul în critica sa, se servește de cuvinte insultătoare spre a înfiera actele săvârșite de superiorii lui, în timpul când el se afla sub comanda lor;

Că, așa fiind, faptul imputat recurentului este prevăzut de art. 53 și pedepsit de art. 217 c. j. m. și deci de competența tribunalelor militare, singure în drept de a judeca și de a aplica pedepse militare;

Că, prin urmare, recursul este inadmisibil, fiind îndreptat de un justițiabil militar, în contra unui act de urmărire emanat dela parchetul militar pentru fapte prevăzute de codul de justiție militară și, ca atare, această măsură de urmărire nu este supusă controlului acestei Inalte Curți;

Pentru aceste motive și fără a intra în discuțiunea mijloacelor prin care s'a comis delictul, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 27 Februarie 1913

Președința d-lui M. Gr. Ciocârdia, președinte

Catherina Oteteșeanu și alții cu C. Mănculescu

ESIRE DIN INDIVIZIUNE. — VÂNZARE PRIN LICITAȚIE PUBLICĂ. — ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE. — DACA ESTE SUȘCEPTIBILĂ DE RECURS. — ART. 559 ȘI 689 PR. CIVILĂ.

ESIRE DIN INDIVIZIUNE. — ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE. — ATACAREA EI PE CALE DE ANULARE. — ART. 948 COD. CIVIL. ART. 681 ȘI URM. C. PROC. CIVILĂ.

CITAȚIUNI. — PROCEDURĂ. — DOMICILIU FIXAT PRIN PRIMA CITAȚIUNE. — SCHIMBAREA LUI. — ART. 58 ȘI 69 PR. CIVILĂ.

ESIRE DIN INDIVIZIUNE. — PROVOCAREA EI. — CREDITORI. — INTERVENIREA LOR ÎN INSTANȚA DE VÂNZARE. — ART. 785 ȘI 974 COD. CIVIL.

1° În materie de vânzare pentru esire din indiviziune nu există recurs în contra ordonanțe-

lor de adjudecare liberate adjudecatarilor de tribunalul de urmărire, de oarece art. 689 cod. pr. civile, arătând care texte din procedura urmăririi silite se aplică în caz de vânzare benevolă, nu a menționat și art. 559 pr. civilă, care prevede dreptul de recurs în contra ordonanțelor de adjudecare.

2° Cu toate că adjudecarea în materie de eşire din indiviziune nu este o hotărâre ci o operațiune de executare a sentinței de eşire din indiviziune, totuși atunci când vre un imobil din cele ce compun masa de împărțit trece asupra unei persoane care nu are calitatea de comostenitor, ordonanța poate fi atacată de cel ce se crede lezat, pentru că constituie instrumentul convențiunei de vânzare ce a intervenit între copărtași și cumpărător, însă numai pentru motivele de nulitate arătate de art. 948 cod. civil, iar nu și pentru motivele pentru care se poate ataca o asemenea convențiune forțată în caz de vânzare silită.

3° Cu toate că potrivit art. 58 combinat cu 69 al. ultim proc. civilă, procedurile trebuiesc a se îndeplini în tot cursul procesului la domiciliul ales sau fixat prin prima citație, totuș această regulă nefiind absolută, părțile din proces pot admite transgresarea ei fie în mod expres fie în mod tacit.

4° Creditorii unui comostenitor putând potrivit art. 974 cod. civil, să provoace împărțeala averii indivize care aparține și debitorului lor, urmează *a fortiori* că ei pot interveni într'o instanță deja începută veghind ca interesele debitorului să fie cât mai bine apărate, neexistând nici un motiv ca acest drept prevăzut de art. 785 cod. civil să le fie luat.

No. 380. — Catherina Oteteleşanu, I. C. Oteteleşanu, personal și ca soț pentru autorizare, Mathilda I. St. Brătianu și I. St. Brătianu ca soț pentru autorizare, au făcut apel contra sentinței civile cu No. 635 din 1912 a tribunalului Ilfov, secția III, în proces cu Constantin Mănciulescu, pentru anularea ordonanței de adjudecare a moșiei Cioranca.

Din partea apelanților au pledat d-ni avocați Titu Frumușanu și C. Lipatti, din partea intimatului a ple-dat d-l Mihail Antonescu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut în termen prin petiția înregistrată la No. 4134 din 28 Septembrie 1912, de Ecaterina I. C. Oteteleşanu și Matilda I. Stavri Brătianu și de I. C. Oteteleşanu și I. Stavri Brătianu, personal și ca soți pentru autorizare, în potri-va sentinței No. 635 din 1912, a tribunalului Ilfov, secția III, prin care s'a respins ca nefondată acțiunea ce au intentat în contra lui Constantin Mănciulescu;

Având în vedere că reclamații dela prima instanță cer anularea ordonanței prin care s'a adjudecat moșia Cioranca asupra lui C. Mănciulescu, pentru motivele următoare :

1. Henry Zișsu nu a fost citat în mod regulat pentru zilele de 5 și 14 Mai 1909, când a avut loc adjudecarea provizorie și definitivă;

2. C. Mănciulescu nu avea calitate ca să provoace și să obție schimbarea condițiunilor vânzării (vânzarea fiecărui imobil în parte, iar nu în bloc), pentru că nu era coproprietar;

3. Vânzarea a fost viciată prin faptul că, cu ocaziunea adjudecării definitive, tribunalul nu a pus în vedere lui C. Mănciulescu plățile anticipate făcute de arendaș, dându-i și astfel o situațiune privilegiată și îndepărtându-se ceilalți concurenți.

Având în vedere că C. Mănciulescu opune, în primul rând, acestei acțiuni obiecțiunea că nu se poate obține anularea ordonanțelor de adjudecare date în materie de eşire din indiviziune de cât pentru motivele pentru care se poate anula orice convențiune, iar nu și pentru viciile de procedură ce ar fi urmat cu ocaziunea vânzării;

Că, apoi, intimatul mai opune apelanților autoritatea lucrului judecat rezultând din sentința definitivă prin care s'a omologat partajul și ratificarea operațiunilor vânzării rezultând din faptul că au încasat prețul în numerar depus de C. Mănciulescu pentru moșia Cioranca;

Considerând, în ceea ce privește prima obiecțiune, că este admis în mod constant de jurisprudența română că, în materie de vânzare pentru eşire din indiviziune, nu există recurs în potri-va ordonanței de

adjudecare liberată adjudecatorului de tribunalul de urmărire. Legea a consacrat această soluțiune, căci arătând în art. 689 cod. proc. civile, care texte din procedura urmăririi silitite se aplică în caz de vânzare benevolă, nu a menționat art. 559 cod. pr. civile, care prevede dreptul de recurs în contra ordonanțelor de adjudecare;

Considerând că motivul acestei soluțiuni este că în asemenea caz nu există litigiu între părți; intervențiunea instanței judecătorești la efectuarea vânzării nu este motivată de necesitatea alcătuirii unei înțelegeri forțate între două persoane care nu pot cădea de acord, ca în procesele obișnuite; ci constituie o garanție a respectării drepturilor acelor pe cari legea i-a socotit ca neapți a-și administra singuri averea față cu drepturile celor capabili. In asemenea caz, nu este nevoie ca o instanță superioară să fie chemată a confirma sau infirma unele operațiuni pe care părțile le ar fi efectuat singure, de erau capabile. Toate aceste, bine înțeles, când este vorba de vânzări de averi de minori, interziși, femei zestrane, etc.;

Considerând că drepturile părților sunt fixate prin sentința care ordonă eșirea din indiviziune, determinând numărul moștenitorilor și masa de împărțit. Cu această ocaziune, sunt vidate diferitele puncte litigioase ce ar putea exista între părți, iar tot restul operațiunilor nu constituie decât executarea acestei deciziuni. Singurul punct care mai poate da loc la discuțiuni este numai alcătuirii părții atribuite fiecăruia. De aceea sentința care constată efectuarea definitivă a împărțelii este iarăși supusă căilor obișnuite de atac. Dar ordonanța de adjudecare a unuia sau altuia din imobilele ce s'au împărțit nu este de cât o operațiune de executare a sentinței de eșire din indiviziune, premergătoare a împărțelii în fapt și deci nu e loc ca să fie atacată și reformată de vre o instanță superioară;

Considerând că, odată stabilit că aceste sunt motivele pentru care ordonanța de adjudecare dată în asemenea materie nu este susceptibilă de a fi atacată printr'o cale obișnuită de reformare, trebuie cercetat dacă poate fi dărâmată pe calea unei acțiuni principale în nulitate;

Considerând că convențiunile și, în unele cazuri, hotărârile judecătorești (care se pronunță asupra ipotezelor de fapt ce li se supun de părțile litigante),

pot fi atacate de cei interesați prin acțiuni în nulitate pentru lipsa vreunei din condițiunile arătate în art. 948 cod. civil, sau a unor condițiuni speciale indicate de lege pentru diferitele contracte; că, deși, după cum s'a arătat mai sus, adjudecarea nu este o hotărâre, ci o operațiune de executare a sentinței care ordonă eșirea din indiviziune, totuși, atunci când vreun imobil din acele compun masa de împărțit trece asupra unei persoane care nu are calitatea de moștenitor, ordonanța poate fi atacată de cel ce se crede lezat pentru că constituie instrumentul convențiunei de vânzare ce a intervenit între copărtași și cumpărător. Inșă această convențiune nu poate fi atacată decât pentru motivele de nulitate arătate mai sus, iar nu pentru motivele pentru care se poate ataca o asemenea convențiune forțată în caz de vânzare silită. In acest caz sunt puse în joc interesele celui expropriat, ale creditorilor săi și ale creditului obștesc, ceea ce nu se întâmplă la vânzări benevole, și de aceea legea a preseris în această privință numai dispozițiile din art. 686—690 cod. pr. civilă, (cu trimiterile din art. 689 cod. pr. civilă). Interesele copărtașilor sunt în deajuns salvardate, căci scopul legii nu a fost crearea de dificultăți pentru aceste vânzări, ci posibilitatea obținerii unui preț mai avantajos prin faptul publicității acordate unor asemenea vânzări. Nu este lucru neobișnuit în drept ca neobservarea unor forme să nu atragă sfărâmarea actului astfel alcătuit. Și oricum ar fi, între interesul celui care a cerut să fie expropriat pentru că nu-i convenea starea de indiviziune și interesul creditului obștesc și al siguranței vânzărilor făcute prin licitație trebuie desigur sacrificat cel dintâi;

Că, în consecință, numai cestiunile referitoare la capacitatea, consimțământul părților și celelalte, sau acele referitoare la condițiunile speciale cu privire la vânzare (ca, de pildă, cu privire la neplata prețului) pot forma temeiul unei acțiuni în nulitate, iar nu și acele privitoare la nerespectarea formelor și care nu ar intra în cadrul celor dintâi;

Având în vedere că cestiunea fiind pusă pe acest teren, din motivele invocate de apelanți, numai acel privitor la neregulata chemare a unuia din copărtași poate constitui un motiv de atacare a adjudecării prin acțiunea în nulitate. Intr'adevăr, orice convențiune presupune existența consimțământului; ca să

existe consimțământul trebuie ca partea să fie față sau (în vânzările făcute prin justiție) chemată ca să-l dea. Dacă n'a fost chemată legal, e ca și cum n'ar fi fost chemată; nefiind chemată n'a putut exista consimțământ și deci convențiunea nu ar fi validă. Dar celelalte două puncte privitoare la vânzarea globală sau parțială a imobilelor și la nearătarea sarcinilor nu se referă nici la capacitate nici la consimțământ, în fine la nici una din condițiunile esențiale existenței vânzării, și nu s'a susținut aceasta de apelanți;

Având în vedere, în ceea ce privește motivul referitor la neregulata chemare a lui H. Zissu pentru ziua de 5 Mai 1909, când s'a efectuat vânzarea, că după cum s'a arătat mai sus, el ceruse anterior tribunalului de fond ca să fie chemat în cursul procesului de partaj în strada Dionisie, 52; că, în cursul urmăririi, și-a indicat domiciliul în josul unei petiții în strada Iancului, 4, unde a fost citat semnând dovada de primire; că, apoi, a arătat în josul unei petiții că ar fi domiciliat în strada Clopotari-Noi, 37, unde s'a îndeplinit procedura în lipsă pentru termenul de 9 Martie 1909; că, în acea zi, s'a prezentat la înfățișare fără ca nici el nici vreun alt comștenitor să facă vre o obiecțiune; că, pentru ziua când s'a efectuat adjudecarea provizorie a fost citat în acelaș loc, iar ulterior în cursul efectuării împărțelii s'a îndeplinit procedura la hotel Continental;

Considerând că, dacă este exact în drept că potrivit art. 58 combinat cu art. 69 aliniatul ultim cod. proc. civilă, procedurile urmează a se îndeplini în cursul procesului la domiciliul ales sau fixat prin prima citație, nu este mai puțin adevărat că această regulă nu este absolută și că părțile din proces pot admite transgresarea ei fie în mod expres fie în mod tacit;

Având în vedere că, din momentul ce Henry Zissu și-a indicat în petițiile adresate tribunalului alte domiciliu decât cel primitiv; din momentul ce procedura s'a îndeplinit la acele domiciliu fie prin dare de dovadă, fie altmintrelea, și, din momentul ce la termenul de 9 Martie 1909 procedura a fost îndeplinită în strada Clopotari-Noi, 37 și în acea zi Henry Zissu s'a prezentat fără ca nici el nici vreun alt copărtași să ridice vre-o protestare sau vre-un

incident în această privință, nu se poate propune în mod temeinic îndeplinirea procedurii pentru termenul de 5 Mai 1909 la același domiciliu; tăcerea părților atât la termenele cari au precedat cât și la acele cari au urmat (când Zissu a fost citat la hotelul Continental) denotă că se renunțase la beneficiul domiciliului ales la început. Și de aceea nu e necesar să se insiste asupra faptului că certificatul prefecturii poliției aflat la dosar nu face dovadă, căci se arată că Zissu nu domiciliu în str. Clopotari-Vechi și procedura s'a îndeplinit în strada Clopotari-Noi; că deci procedura a fost bine îndeplinită;

Că, nu este vorba de un domiciliu ales în interesul celor l'alte părți, după cum denotă tăcerea lor când procedura s'a îndeplinit în altă parte;

Că, or cum ar fi, chiar dacă procedura chemării lui Zissu ar urma să fie socotită ca neregulată, de și la 9 Martie 1909 s'a prezentat și n'a făcut obiecțiuni fiind chemat în str. Clopotari-Noi 37, numai el ar fi în drept ca să se prevaleze de această excepțiune și să ceară anularea vânzării pentru lipsa consimțământului său, iar nu cei l'alți copărtași (art. 736 c. pr. civilă);

Că, deci, în orice caz acest punct al acțiunii este netemeinic, și respingerea lui atrage (după cum s'a arătat mai sus) înlăturarea întregii acțiuni;

Având în vedere, în ipoteza când nu ar fi exacte în drept cele arătate până acum cu privire la anularea ordonanțelor de adjudecare pentru nerespectarea formelor ce nu sunt în legătură cu motivele de anulare a convențiunilor, că acțiunea totuși nu poate fi admisă pentru că nici cele l'alte două motive nu sunt fondate;

Având în vedere că se susține de apelanți că intimatul Mănciulescu nefiind comștenitor nu putea să ceară vânzarea imobilelor successorale în mod separat la tribunalul de fond și așa nu putea să ceară fixarea unui termen de vânzare la Notariat;

Având în vedere că este exact în fapt că C. Mănciulescu a cumpărat dela Henry Zissu în timpul diviziunii partea sa din unul din cele trei imobile successorale;

Considerând că, cumpărătorea făcută în asemenea condițiuni nu era nulă, ci validă, până ce bunul adjudecat ar fi căzut în lotul altui copărtaș, iar nu în lotul vânzătorului. Chiar în caz contrar, cumpără-

torul avea drept ca să ceară îndărăt dela vânzător prețul vânzării. Deci, el era creditorul vânzătorului și în această calitate în drept ca să interviev în instanța de eșire din indiviziune. Este știut într'adevăr că creditorii unui comoștenitor pot provoca împărțea averii indivize care aparține și debitorului lor, pe baza art. 974 cod. civil (Vezi D. Alexandresco, t. III, p. II, ed. 2-a, pag. 481 și 482, note și autorii citați). Și dacă ei pot provoca împărțea, pot a fortiori interveni într'o instanță deja începută și veghiind ca interesele debitorului să fie cât mai bine apărate, evitând de pildă prelungirea infinită a operațiunilor licitației. Nu există nici un motiv ca acest drept, prevăzut de art. 785 cod. civil, să le fie luat;

Având în vedere că, deci, Mănciulescu era în drept în calitate de creditor al lui Henry Zissu ca să ceară dela tribunalul Ilfov, secția IV, vânzarea imobilelor succesoriale separat iar nu global; măsura luată de a se vinde numai global nu poate fi considerată de cât ca o scăpare de vedere a instanței de fond, căci o vânzare în asemenea condițiuni era aproape cu neputință. Creditorul lui Zissu nu făcea decât să execute dorința exprimată de copărtașul I. Stavri-Brătianu în ședința dela 14 Decembrie 1906 și de copărtașul I. C. Oteteleşanu în ședința dela 9 Martie 1909;

Având în vedere că, în zadar se susține că tribunalul de notariat trebuia să nu execute dispozițiile luate de el pe baza cererei d-lui I. C. Oteteleşanu, și să nu trimeată dosarul la instanța de fond pentru a se decide asupra schimbării condițiunilor vânzării. Era vorba de o chestiune de administrațiune interioară a tribunalului și prezidentul era în drept să decidă că deciziunile instanței trebuie respectate și executate, iar nu lăsate la placul părților mai mult sau mai puțin diligente;

Că, deși din acte rezultă că cererea de fixare de termen făcută de Mănciulescu a fost pusă la dosar de prezidentul tribunalului, totuși chiar dacă el ar fi obținut-o, era în drept ca s'o ceară în calitate de creditor;

Considerând că, măsura luată de tribunalul Ilfov, secția IV, cu privire la vânzare în mod separat era justificată; creditorul lui Zissu era, după cum s'a arătat, în drept ca să o provoace. Iar revenirea par-

țială asupra jurnalului prin care s'a dispus efectuarea licitației și fixarea prețului este cu desăvârșire legală. Intr'adevăr, în dreptul românesc numai hotărârea prin care se ordonă eșirea din indiviziune și se fixează masa de împărțit și numărul moștenitorilor este desăvârșită și are putere de lucru judecat, iar nu și jurnalul prin care se fixează prețul dela care urmează a se începe licitațiunea. Aceasta rezultă din faptul că acest jurnal poate fi modificat dacă după mai multe amânări nu se poate obține la licitațiune prețul arătat de expert; dar rezultă mai ales din facultatea acordată instanței de urmărire de art. 688 c. pr. civilă, de a adjuceca imobilul pe un preț inferior („nici măcar egal“, spune textul) acelu fixat de instanța de fond. Este prin urmare cu totul nefondat de a se privi jurnalul prin care se aprobă prețul arătat de expert ca un ce definitiv și imuabil de care instanța de urmărire și chiar instanța care l'a pronunțat nu s'ar putea atinge. Deci, tribunalul Ilfov, secția IV, admițând cererea creditorului unuia dintre copărtași, nu a nesocotit autoritatea lucrului judecat care nu există în cauză. Și dacă într'adevăr ar fi fost poate preferabil, ca chestiune de bună administrațiune, ca să fie chemați și copărtași ca să li se facă cunoscut că se cere realizarea dorințelor ce exprimase, totuși lipsa acestor forme nu poate să atragă nulitatea vânzării, mai ales când la licitația ce a urmat, nici unul din moștenitori nu a făcut vre-o obiecțiune asupra faptului că vânzarea nu se face în bloc, ci din contră doui din ei s'au purtat ca adjudecatori pentru două din imobilele scoase în vânzare în acest mod. Opușterea d-lui Oteteleşanu a purtat asupra calității lui C. Mănciulescu, iar nu asupra modalității vânzării;

Având în vedere că, deci, și acest punct al acțiunii este nefondat și urmează a fi înlăturat;

Având în vedere că, apelanții mai invoacă ca motiv în sprijinirea acțiunii lor faptul că, la supralicitare, plata anticipată a arenzei nu a fost pusă în vedere lui C. Mănciulescu, ci numai celorl'alți concurenți;

Considerând că această susținere, exactă în fapt, nu poate atrage nulitatea vânzării. Intr'adevăr, formele la licitațiuni pentru vânzările de bună voe sunt deosebite de acele prevăzute la urmăriirile silite, pe-

când la cele din urmă, art. 506 cod. proc. civilă prevede obligațiunea de a se trece în aflate sarcinile ce apasă asupra imobilului, pentru cele dintâi art. 686 cod. proc. civilă nu are nici o dispozițiune similară, deși adjudecarea benevolă nu purgează sarcinile și în consecință amatorii ar fi interesați ca să le cunoască. Faptul de a se pune sau a nu se pune în vedere asemenea sarcini concurenților nu are nici o consecință din punctul de vedere juridic, căci această proclamare făcută de tribunal nu creează obligațiuni pentru adjudecatar nici nu-i creează vre o situațiune privilegată, Prin urmare, nu se poate susține că procedarea tribunalului cu ocazia supralicitărei a creat lui Mănciulescu o situațiune excepțională în drept. Aceasta se poate susține cu atât mai puțin cu cât, după cum s'a expus, sunt în dosar mai multe petițiuni, din care unele anterioare adjudecării provizorie, care atrag atențiunea concurenților asupra existenței contractului de arendare și a plăților făcute; iar chitanța de primire era transcrisă în registrele situațiunii imobilului la 10 Martie 1909, adică anterior adjudecării provizorie și trebuia să fie cunoscută de amatorii cari, în materie de vânzări benevole, trebuie să consulte registrele dacă vor să cunoască sarcinile care apasă asupra imobilului. Deci, punându-li-se în vedere această chestiune, nu li s'a adus la cunoștință ceva necunoscut, și nu li s'a creat o situațiune mai favorabilă;

Că, deci, și acest motiv de anulare este neîntemeiat;

Având în vedere că proba cu martori propusă oral înaintea Curței, pentru a dovedi că unii concurenți au fost alungați de C. Mănciulescu dela licitație prin mănoperi viclene, nu poate fi admisă, căci nu s'a propus prin acțiune la prima instanță vreun motiv de nulitate bazat pe asemenea teme;

Având în vedere că și cele din urmă două motive pe care se întemeia acțiunea fiind nefundate, ea urmează a fi respinsă și din acest punct de vedere; și că în consecință este inutil ca să se mai discute chestiunile privitoare la ratificare și la lucru judecat;

Văzând și cererea de cheltueli;

Pentru aceste motive, redactate de către d-l consilier M. Balș, respinge apelul.

Semnați: M. Gr. Ciocărdia, N. N. Săulescu, M. Balș.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA IV

Audiența dela 26 Februarie 1913

Președința d-lui Al. Juca, președinte

Societatea „Astra-Română” cu Ministerul de industrie și Ministerul de finanțe.

CONCESIUNI PETROLIFERE. — TERENURI DETERIORATE. — OBLIGAȚIE DE DESPĂGUBIRE. — ART. 16 ȘI 27 REGUL. LEGEI MINELOR.

În materie de concesiuni petrolifere, obligația de despăgubire pentru terenurile deteriorate ia naștere imediat după constatare, la termenile prevăzute de art. 27 din regulamentul legii minelor, iar nu la expirarea concesiunii conform dreptului comun.

No. 148.— S'a prezentat reclamația prin d-l avocat N. G. Saita, pârâțul Ministerul industriei prin d-l avocat Isaia Ionescu și pârâțul Ministerul finanțelor prin d-l avocat Traian Ionescu.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de «Astra-Română», societate anonimă, cu petițiunea înregistrată la No. 15515 din 1912, în contra Ministerului industriei și Ministerului de finanțe prin care cere ca față cu pârâții să se constate că urmărirea făcută în persoană societății este nedreaptă și în tot cazul prematură și să fie obligate ministerele a-i restitui suma de lei 18,300, încasată fără drept pentru suprafața terenurilor degradate prin săpături;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că, în ce privește dreptul ministerului industriei de a cere o asemenea plată cum și asupra țifrei fixată de agenții de constatare, societatea reclamantă n'a făcut nici o obiecțiune, susține numai că plata degradărilor, în lipsă de stipulațiune expresă în legea și regulamentul minelor, trebuie cerută și încasată potrivit dreptului comun la expirarea contractului de concesiune, adică în anul 1960, peste 50 de ani;

Având în vedere că, conform art. 27 din regulamentul legii minelor, plata dărilor prevăzute în art. 26 din regulamentul, adică pentru ocupațiunea terenului concedat; taxa de redevență asupra produsului brut cum și pentru suprafața deteriorată prin săpături, depozite, etc., se va face în 4 rate egale, trimestriale, la Aprilie, Iulie, Octombrie și Decembrie; că, prin urmare, art. 27 nefăcând distincțiune pentru nici una din aceste dări prevăzute în art. 26, societatea nu poate pretinde că obligațiunea sa are termen până la expirarea contractului, ci ia naștere imediat după constatare, la termenele stipulate mai sus, deci acțiunea este nefondată și cată a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată acțiunea 1).

Semnați: Al. Juca, C. C. Bossie.

1) Această sentință a fost confirmată prin decizia Curței de apel din București, secția IV, publicată în *Dreptul*, No. 65 din 1913, p. 515. N. R.